

Gezamenlijk inzetten van geregistreeerde en niet-geregistreeerde professionals

Februari 2017

Kwaliteitskader Jeugd

Professionalisering Jeugdhulp
en Jeugdbescherming

Gezamenlijk inzetten van geregistreeerde en niet-geregistreeerde professionals

In veel organisaties die jeugdhulp en jeugdbescherming bieden, werken zowel geregistreeerde als niet-geregistreeerde professionals. Niet-geregistreeerde professionals voeren taken uit waarvoor ze niet geregistreeerd hoeven te zijn, of zij zijn in opleiding.

Professionals met en zonder registratie vullen elkaar niet alleen in de praktijk aan bij de werkzaamheden die zij verrichten, maar ook wat betreft competenties en vaardigheden waarover ze beschikken. In het belang van de jeugdige en/of het gezin is samenwerken daarom heel goed mogelijk en belangrijk.

In deze factsheet staat beschreven in welke situaties wel- en niet-geregistreeerden samenwerken en wat dat betekent.

De norm van de verantwoorde werktoedeling

Werkgevers werken volgens de [norm van de verantwoorde werktoedeling](#): zij delen het werk toe aan de juiste professionals. In de Jeugdwet (2015) is beroepsregistratie geïntroduceerd als een middel om werk verantwoord toe te delen. In bepaalde situaties, of voor bepaalde werkzaamheden, moeten professionals vanaf hbo-niveau en hoger geregistreeerd zijn bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) of in het BIG-register. In het Kwaliteitskader Jeugd is beschreven wat dat in de praktijk betekent en om welke werkzaamheden het gaat. [Het Kwaliteitskader Jeugd](#) helpt om af te wegen welke taken door geregistreeerde, dan wel door niet-geregistreeerde professionals mogen worden uitgevoerd.

Wat zegt de wetgever?

Het is mogelijk om een niet-geregistreerde professional in te zetten in combinatie met een geregistreerde professional, of onder verantwoordelijkheid van een geregistreerde professional.

Dit kan alleen wanneer de inzet van een niet-geregistreerde professional niet afdoet aan de kwaliteit van de hulp, of zelfs noodzakelijk is voor de kwaliteit van de hulp.

In combinatie met

Het inzetten van niet-geregistreerde professionals in combinatie met geregistreerde professionals kan zinvol zijn. Bijvoorbeeld vanwege de specifieke vaardigheden van de niet-geregistreerde professional. Of voor de continuïteit van de bestaande relatie van de jeugdige en of/het gezin met de niet-geregistreerde professional. Bijvoorbeeld als de hulpvraag zwaarder geworden is en daarom de inzet van een geregistreerde professional noodzakelijk is.

Onder verantwoordelijkheid van

Wanneer het gaat om een begeleidings- of opleidingssituatie – zoals bij een stage - dan spreekt de wetgever over “werken onder verantwoordelijkheid van”. Dat geldt ook wanneer iemand werkzaamheden uitvoert die voortkomen uit taken van een geregistreerde professional, zoals het uitwerken van rapportages.

Het Kwaliteitskader Jeugd

Het Kwaliteitskader Jeugd geeft geen pasklare antwoorden als het gaat om het verantwoord toedelen van werk. Wel geeft het richting. Werkgevers maken zelf de afweging bij de inzet van professionals, en kunnen deze onderbouwen. Belangrijk hierbij is dat de werkgever zich afvraagt: wanneer is de hulp aan de jeugdige en/of het gezin verantwoord? Hierover het gesprek aangaan binnen de organisatie is een belangrijke stap.

Wat is van belang als er in combinatie met wordt gewerkt?

Als de niet-geregistreerde professional samenwerkt *in combinatie met* een geregistreerde professional, dan is een aantal aspecten van belang.

- Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de taken en verantwoordelijkheden tussen de niet-geregistreerde en geregistreerde professional.
- Het is voor de jeugdige en/of het gezin duidelijk welke professional de regie voert en het aanspreekpunt is.
- Er is een nauwe samenwerking tussen de professionals met regelmatig en structureel contact.

Verder is het zo dat de geregistreerde professional er bijvoorbeeld voor zorgt dat hij goed en tijdig geïnformeerd is door de niet-geregistreerde professional, dat hij zelf het hulp(verlenings)- of behandelplan vaststelt, en dat hij altijd zelf de situatie van de jeugdige beoordeeld heeft en - zo nodig - diagnostisch onderzoek heeft uitgevoerd.

Voor de niet-geregistreerde professional is het belangrijk dat hij de geregistreerde professional voldoende en tijdig informeert en vragen stelt over relevante zaken rondom de jeugdige en/of het gezin. Ook kan de niet-geregistreerde professional nooit taken uitvoeren die uitsluitend zijn toebedeeld aan geregistreerde professionals.

Bekijk voor meer informatie hierover het afwegingskader.

Wie is waarvoor verantwoordelijk?

Samenwerken werpt de vraag op tot hoever ieders verantwoordelijkheid reikt. Professionals zijn altijd aan te spreken op hun eigen professionele handelen. Zij zijn aanspreekbaar op het werk dat zij doen. Wanneer bijvoorbeeld een niet-geregistreerde professional iets nalaat, terwijl hij *in combinatie met* of *onder verantwoordelijkheid van* een geregistreerde professional werkt, dan is hij hierop aanspreekbaar. Een geregistreerde professional kan in zo'n situatie wel aanspreekbaar zijn als hij onvoldoende zicht heeft op het werk, of zich onvoldoende heeft laten informeren door de niet-geregistreerde professional. Daarnaast is iedere professional op grond van de beroepscode medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van het team.

Hoe werkt het in de praktijk?

Er zijn dus verschillende manieren om geregistreerde en niet-geregistreerde professionals samen te laten werken. Hieronder wordt een aantal praktijkillustraties geschetst:

> Werken in combinatie met: Gezinshuizen

Gezinshuizen zijn een kleinschalige vorm van jeugdhulp. Meerdere jeugdigen vormen samen met de gezinshuisouders en hun eventuele eigen kinderen een gezin. De gezinshuisouder heeft meestal een mbo-functie en kan zich niet registreren, maar werkt vaak wel met jeugdigen met meerdere complexe problematieken.

Een gezinshuis kan ervoor kiezen om een niet-geregistreerde professional (de gezinshuisouder) samen met een geregistreerde professional in te zetten. Een voorbeeld van deze samenwerking is dat de geregistreerde professional de behandelplannen van de aanwezige jeugdigen vaststelt, wekelijks met de gezinshuisouders afstemt over de voortgang, en - indien gewenst - buiten de wekelijkse momenten bereikbaar is. Een ander voorbeeld is dat bij een gezinshuis een geregistreerde professional betrokken is die (ook) één van de kinderen behandelt.

> Werken in combinatie met: Thuisbegeleiding

Een ander voorbeeld is een jeugdteam waarbinnen de thuisbegeleiding is opgenomen. De thuisbegeleider (niet-geregistreerd, mbo) is hierbij de uitvoerende hulpverlener in het gezin. Hij werkt in een casus altijd samen met een geregistreerde professional uit het jeugdteam. Dit wordt ook wel de "tandem constructie" genoemd. De jeugdhulpverlener (hbo) zit voorop de tandem, bepaalt de richting en stuurt bij (casusregie), en de thuisbegeleider fietst mee en voert uit. Het idee hierachter is dat de kracht van de mbo'ers zit in de hands-on mentaliteit, het bieden van praktische hulp en het vooral niet problematiseren van de situatie. Vaak werkt het in gezinnen, waar veel aan de hand is, om een ingang te krijgen met deze praktische en laagdrempelige manier van werken. Er kan dan begonnen worden met ondersteuning bij vaardigheden op het gebied van administratie, huishouden, financiën et cetera.

> **Werken onder verantwoordelijkheid van: Stagiaires**

Het begeleiden van een stagiaire is een bijzondere manier van samenwerken. Een stagiaire volgt nog een opleiding en kán niet geregistreerd zijn.

Een geregistreerde professional, behandelcoördinator binnen een grote organisatie voor gespecialiseerde opvoedhulp, vertelt hoe zij daar op de werkvloer mee omgaat. “In het begin van de stage worden alle handelingen en gesprekken met jeugdigen en ouders gezamenlijk (uit)gevoerd. Na afloop wordt gereflecteerd op bijvoorbeeld gespreksvaardigheden. Naarmate de stage vordert, en als de inschatting is dat het verantwoord is, gaat de stagiair steeds zelfstandiger te werk. De stagebegeleider is niet altijd meer aanwezig bij gesprekken en bekijkt rapportages meer steekproefsgewijs. Wél worden gesprekken voorbesproken en wordt er na afloop op gereflecteerd. Soms is er een andere professional betrokken bij een gezin, zoals een geregistreerde ambulante hulpverlener, die vanuit zijn rol bij een gesprek aanwezig is. In dat geval wordt ook hij betrokken bij het reflecteren op het verloop van dat gesprek.”

Kwaliteitskader Jeugd

Professionalisering Jeugdhulp
en Jeugdbescherming